

1311.

Komisija za tržište kapitala Crne Gore na osnovu čl. 30 stav 1 Zakona o tržištu kapitala ("Sl. list Crne Gore", br. 1/2018) (u daljem tekstu: Zakon) na 74. sjednici od 10.09.2019. godine donosi

PRAVILA

O REGULATORNOM OKVIRU ZA FINANSIJSKE INOVACIJE (SANDBOX)

("Službeni list Crne Gore", br. 054/19 od 23.09.2019)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim Pravilima uspostavlja se procedura za podnošenje i razmatranje zahjeva za pristup regulatornom Sandbox-u Komisije za tržište kapitala.

Odredbe ovih Pravila primjenjuju se na potencijalne i postojeće učesnike tržišta kapitala koji su subjekti nadzora Komisije (u daljem tekstu: učesnici).

Regulatorni Sandbox Komisije služi za pojednostavljivanje sprovođenja finansijskih inovacija na tržištu kapitala, posebno ukoliko je regulacija bilo koje aktivnosti koja se oslanja na finansijske inovacije nedovoljna ili nejasna.

Regulatorni Sandbox ima za cilj da omogući Komisiji da unaprijed identifikuje moguće efekte finansijskih inovacija na korisnike i finansijski sistem, potencijalne rizike, utvrdi moguće nedostatke u pogledu regulacije tržišta kapitala i da u okviru svoje nadležnosti eliminiše ili smanji takve regulatorne nedostatke i sve moguće negativne efekte finansijskih inovacija.

Odredbe ovih Pravila ne ograničavaju pravo učesnika na tržištu kapitala da započnu bilo koju aktivnost koja je povezana sa finansijskim inovacijama ili da započnu primjenu finansijske inovacije u toku svojih aktivnosti bez pristupa regulatornom Sandbox-u Komisije.

Pojmovi koji se koriste u Pravilima:

- 1) Regulatorni Sandbox Komisije za tržište kapitala je okvir koji je uspostavila Komisija za tržište kapitala i koji omogućava učesnicima da pristupe kontrolisanom okruženju, u kojem je obim aktivnosti ograničen i u kojem se primjenjuju posebne mjere za zaštitu interesa korisnika i opšte javnosti, u ograničenom vremenskom periodu, kako bi se pod nadzorom Komisije testirale finansijske inovacije.
- 2) Finansijske inovacije su finansijske usluge ili proizvodi, uključujući emisiju finansijskih instrumenata, sredstva za pružanje takvih usluga i proizvoda klijentima i poslovne modele koji zbog novih ili novo primjenjenih tehnologija ili iz bilo kojeg drugog razloga značajno mijenjaju aktivnosti subjekata nadzora na tržištu kapitala.

Komisija će u sprovođenju funkcija utvrđenih ovim Pravilima, saradivati sa drugim institucijama koje su odgovorne za sprovođenje zakona koji se primjenjuju na učesnike finansijskog sistema u odnosu na sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, zaštite ličnih podataka, zaštite prava potrošača, konkurenciju, poreze.

II ALATI REGULATORNOG SANDBOX-A

Član 2

U regulatornom sandbox-u koriste se sledeći alati:

- 1) Aktivno savjetovanje učesnika. Tokom podnošenja i razmatranja svih zahjeva za ulazak u regulatorni sandbox i za vrijeme trajanja aktivnosti učesnika tržišta kapitala u regulatornom sandbox-u, Komisija će nastojati da saraduje sa učesnicima na tržištu kapitala i, na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev učesnika na tržištu kapitala, pruža konsultacije u okviru svoje nadležnosti.
- 2) Aktivna primjena principa proporcionalnosti koja podrazumjeva fleksibilnije i inovativnije tumačenja pravnih akata pri tumačenju i primjeni pravnih akata koji regulišu tržište kapitala. Komisija će prilikom tumačenja i primjeni odredbi pravnih akata koji regulišu tržište kapitala, uzeti u obzir suštinu, obim, rizike i složenost specifične djelatnosti koja se oslanja na finansijske inovacije.
- 3) Kaznene mjere se neće sprovesti, osim izuzetno. Dok učesnik djeluje u regulatornom sandbox-u, Komisija neće primjenjivati kaznene mjere utvrđene pravnim aktima niti na učesnika niti na njegove rukovodioce. Kaznene mjere će se primjenjivati samo kada je to od ključne važnosti za nadzorne svrhe ili kada su kaznene mjere obavezne i nužne kako bi se spriječila značajna šteta za potrošače ili širu javnost.

III KRITERIJUMI PRIHVATLJIVOSTI FINANSIJSKIH INOVACIJA

Član 3

Učesnik može pristupiti regulatornom Sandbox-u ako su zadovoljeni sledeći kriterijumi:

- 1) Finansijska inovacija je nova za tržište Crne Gore;
- 2) Ako se implementira, finansijska inovacija bi korisnicima donijela praktičnije, sigurnije i povoljnije finansijske usluge ili druge prepoznatljive koristi;
- 3) Testiranje finansijske inovacije u realnom poslovnom okruženju i primjena alata utvrđenih u članu 2 ovih Pravila objektivno je potrebno i može doprinijeti sprovođenju finansijske inovacije;
- 4) Finansijska inovacija je spremna za testiranje u realnom poslovnom okruženju tj. učesnik je sproveo procjenu svoje prilagodljivosti, dodijelio dovoljno resursa, izvršio analizu rizika i razumije sve ostale uslove testiranja koji se navode u planu testiranja;
- 5) Učesnik kao nosilac finansijske inovacije je pravno lice registrovano u Crnoj Gori.

IV PODNOŠENJE, RAZMATRANJE I ODOBRENJE ZAHTEVA ZA PRISTUP REGULATORNOM SANDBOX-U

Član 4

Učesnik ima pravo da pristupi regulatornom Sandbox-u samo na osnovu odobrenja koje izdaje Komisija.

Učesnik podnosi zahtjev Komisiji za pristup regulatornom Sandbox-u, koji između ostalog, sadrži informacije o rukovodiocima ili drugim licima u učesniku, kao i druge informacije potrebne za razmatranje zahtjeva iz ovih Pravila i adekvatno praćenje inovacije.

Bliži sadržaj zahtjeva za pristup regulatornom Sandbox-u i dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev propisuje Komisija.

Član 5

Fizičko ili pravno lice ne može da obavlja poslove rukovodioca učesnika, člana njegovog organa upravljanja, da posjeduje direktno ili indirektno 20% ili više glasačkih prava ili udjela u osnovnom kapitalu učesnika, ako je pravosnažnom sudskom odlukom osuđivano za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije ili posjedovanje glasačkih prava ili udjela.

Član 6

Uzimajući u obzir suštinu, obim i složenost specifične djelatnosti koja se oslanja na finansijsku inovaciju, kao i uključene rizike, plan testiranja iz tačke 4 stav 1 član 3 ovih pravila mora da:

- 1) detaljno opisuje finansijsku inovaciju koja će biti testirana, mjere koje je potrebno preduzeti u regulatornom sandbox-u, predviđenu saradnju sa drugim učesnicima finansijskog sistema i planirane rezultate,
- 2) odredi početak i kraj perioda testiranja i rokove za dobijanje privremenih rezultata koji ne može biti duže od 6 mjeseci,
- 3) opisuje alate regulatornog sandbox-a koji će biti potrebni za testiranje finansijske inovacije,
- 4) opisuje grupu korisnika (klijenti, pravna lica, profesionani investitori, itd.) koju učesnici fokusiraju u toku testiranja finansijske inovacije, metode za njihovo fokusiranje, sredstva koja se koriste za informisanje potencijalnih korisnika o njihovom učestvovanju i testiranju finansijske inovacije, i povezane rizike,
- 5) navodi glavne rizike povezane sa testiranjem finansijske inovacije za učesnika ili njegove korisnike, načine upravljanja rizicima,
- 6) opisuje mjere koje se koriste za ograničavanje obima aktivnosti u toku testiranja finansijske inovacije (najveći mogući broj klijenata, maksimalna vrijednost duga prema klijentu, isl.), ili bilo koja druga sredstva za zaštitu interesa korisnika,
- 7) opisuje radnje koje se preduzimaju nakon izlaska iz regulatornog sandbox-a u slučaju nastavka pružanja usluga u skladu sa zahtjevima pravnih akata kojima je uređeno tržište kapitala, odnosno aktivnosti koji će se primijeniti ako nakon izlaska iz regulatornog sandbox-a pružanje usluga bude prekinuto.

Period testiranja iz tačke 2 stav 1 član 6 ovih Pravila uz odobrenje Komisije može biti produžen na najviše 12 mjeseci ukoliko učesnik dostavi obrazložene argumente zbog kojih je potrebno produženje, ili dok Komisija ne donese odluku o izdavanju dozvole za rad učesniku, ako je učesnik u toku svog učešća u regulatornom sandbox-u zatražio od Komisije dozvolu za rad.

Ukoliko testiranje koje je utvrđeno planom testiranja, koji je dostavljen Komisiji, ne ispunjava uslove iz ovih Pravila, ili ne zadovoljava uslove za finansijsku inovaciju i zaštitu interesa korisnika, Komisija će predložiti izmjene plana testiranja i/ili uključiti u plan testiranja dodatne mjere za zaštitu interesa korisnika u roku koji odredi Komisija.

Član 7

Komisija je dužna da odluči po zahtjevu za pristup regulatornom sandbox-u u roku od 3 mjeseca od dana prijema zahtjeva i plana testiranja ili, u skladu sa članom 6 stav 3, od dana podnošenja izmijenjenog plana testiranja i o svojoj odluci će obavijestiti podnosioca zahtjeva najkasnije u roku od 5 dana od donošenja odluke.

Komisija će odbiti zahtjev za pristup u regulatorni sandbox u sledećim slučajevima:

- 1) Dostavljena dokumentacija nije u skladu sa zahtjevima propisanim ovim Pravilima, informacije podnesene ili dodatno zatražene od strane Komisije su nedovoljne ili netačne;
- 2) Rukovodioci ili druga lica u učesniku ne zadovoljavaju uslove iz člana 5 ovih Pravila;
- 3) Postoji dovoljno osnova da finansijska inovacija koja treba da bude testirana ne zadovoljava uslove iz člana 3 ovih Pravila;
- 4) Učesnik nije dostavio plan testiranja u roku predviđenom roku iz člana 8 ovih Pravila, ili nije implementirao predloge dostavljene od strane Komisije u skladu sa stavom 3 član 6 ovih Pravila.

Član 8

Izuzetno učesnik može da podnese zahtjev za pristup regulatornom sandbox-u Komisiji u dvije faze.

U prvoj fazi učesnik podnosi zahtjev za pristup regulatornom sandbox-u bez plana testiranja i u skladu sa tač. 1 do 3 stav 2 član 7 ovih Pravila, Komisija će donijeti odluku u roku od 2 mjeseca od dana dostavljanja zahtjeva.

Ukoliko odluka iz stava 2 ovog člana potvrdi da rukovodioci i druga lica u učesniku, kao i finansijska inovacija, zadovoljavaju uslove propisane Pravilima, u drugoj fazi učesnik će, ne kasnije od 2 mjeseca, dostaviti Komisiji plan testiranja.

U skladu sa čl. 6 i 7 ovih Pravila, Komisija će donijeti odluku u vezi sa zahtjevom za pristup regulatornom sandbox-u, u roku od 2 mjeseca od dana dostavljanja plana testiranja.

Član 9

Ukoliko je zahtjev za pristup regulatornom sandbox-u obijen od strane Komisije, učesnik ima pravo da podnese novi zahtjev nakon 6 mjeseci od datuma donošenja odluke kojom je prijem u članstvo odbijen.

V UČESTVOVANJE U REGULATORNOM SANDBOXU

Član 10

Nakon pristupa učesnika u regulatorni sandox:

- 1) Primjenjuju se alati navedeni u članu 2 ovih pravila;
- 2) Učesnik se mora pridržavati zakonskih propisa kojim je uređen finansijski sistem, kao i uslova testiranja koji su navedeni u planu testiranja;
- 3) Učesnik je dužan da mjesečno (do sedmog dana sledećeg meseca) Komisiji dostavlja privremene izvještaje o testiranju, koji sadrže opis postignutih ciljeva kao i ostale informacije koje zatraži Komisija;
- 4) Učesnik ima pravo da Komisiji dostavi dokumentovane razloge zbog kojih je potrebno produžiti period testiranja ili izmijeniti uslove testiranja naznačene u planu testiranja.

Komisija će razmotriti zahtjev iz tačke 4 stav 1 ovog člana i donijeti odluku o izmjeni plana testiranja u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva skladu sa čl. 6 i 7 ovih Pravila.

Ukoliko za vrijeme učestvovanja u regulatornom sandbox-u, učesnik ne ispuni zahtjeve koji su predviđeni pravnim aktima koji uređuju finansijsko tržište ili je ugrožen interes klijenata, Komisija će zahtijevati od učesnika da ukloni sva identifikovana kršenja ili nedostatke.

Ukoliko učesnik ne uspije da ukloni identifikovana kršenja ili nedostatke u roku koji je odredila Komisija, Komisija će učesniku oduzeti odobrenje za pristup regulatornom sandbox-u.

VI IZLAZAK IZ REGULATORNOG SANDBOX-A

Član 11

Učestvovanje u regulatornom sandbox-u prestaje kada:

- 1) učesnik odluči da, prije isteka roka, prekine testiranje finansijske inovacije,
- 2) komisija donese odluku o oduzanju odobrenja za pristupu regulatornom sandbox-u,
- 3) kada se završi period testiranja.

Kada Komisija donese odluku o oduzanju odobrenja za pristupu regulatornom sandbox-u:

- 1) alati navedeni u članu 2 se ne primjenjuju,
- 2) učesnik je dužan da Komisiji podnese završni izvještaj o testiranju u kojem su sumirani rezultati testiranja, u roku od mjesec dana od dana izlaska iz regulatornog sandbox-a.

VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12

Ova Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01/9-1265/2-19

Podgorica, 10.09.2019. godine

Komisija za tržište kapitala

Predsjednik Komisije,

dr Zoran Đikanović, s.r.